

**ELS CATALANS SEREM
UNA AUTÈNTICA PEDRA A
LA SABATA DELS ESPANYOLS**

Angel Castilleira i
Josep M. Lozano

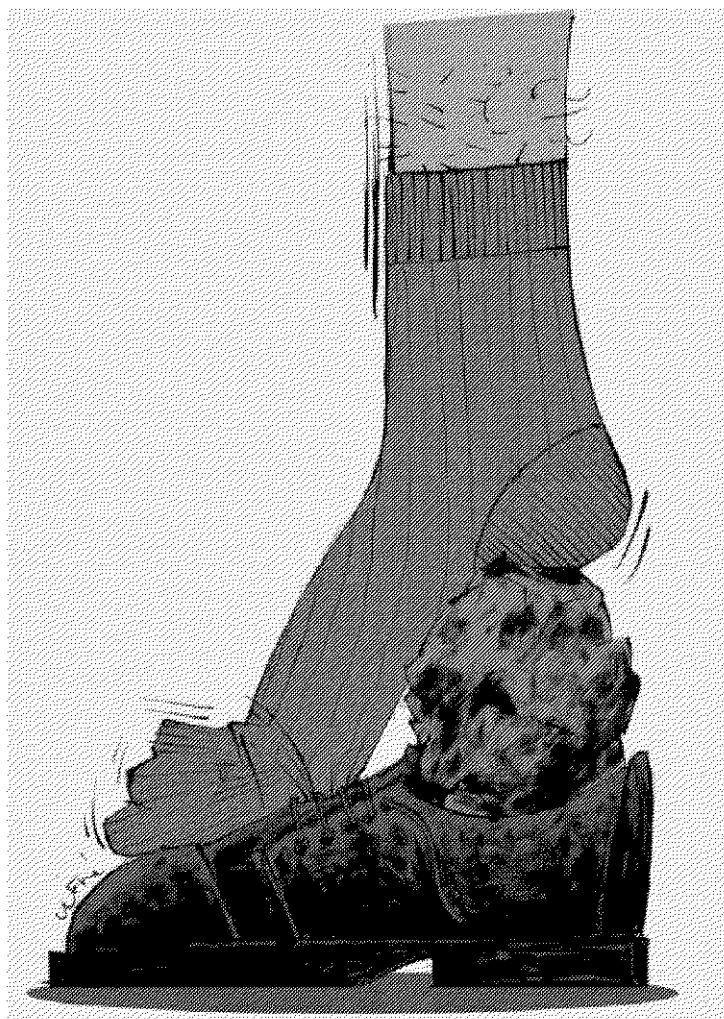
Professors d'Esada-URI

Rebels amb causa?

Com ja s'ha dit, la sentència del Tribunal Constitucional tindrà conseqüències no tan sols en el curt termini i en les immediates relacions dels partits catalanistes amb el govern espanyol sinó que també hem de preveure que els seus efectes seran de llarg abast. El periodista Enrie Juliana ha arribat a afirmar que tenim assegurats 50 anys més de disputes judicials entre catalans i espanyols.

MÉS ENLLÀ DE L'EFERVESCÈNCIA immediata de l'endemà de la sentència i de la manifestació del 10-J i més enllà dels clams inútils a la unitat política catalana, val la pena adreçar la nostra vista cap als propers anys i albirar alguns dels vectors de fons que es derivaran del que s'ha viscut aquest mes de juliol passat.

HI HA UNA CONSTATACIÓ DIGNA de ser tinguda en compte. Finalitzada i ja "normalitzada" la segona generació d'estatus d'autonomia de la majoria de comunitats autònomes, ens trobarem amb una Espanya que considera definitivament tancat a pany i forrellat el procés de descentralització, amb un País Basc que —amb el paraigua del concert econòmic— pot aixoplugar-s'hi i esperar a veure passar el temporal i, per contra, amb una Catalunya totalment a la intempèrie pel que fa a les fites competencials que s'havia proposat per a les properes dècades. Si la reivindicació catalana no minva, els catalans ens convertirem en una autèntica pedra a la sabata dels espanyols. Matisem la frase: no només seguirem sent una pedra a la sabata (com durant els darrers 30 anys d'autonomia), sinó que ara la pedra esdevindrà especialment voluminosa i dolorosa... com dolorós és estar dins de la sabata espanyola. Els efectes de la pedra catalana es poden fer notar en tots els àmbits: mediàtic, social, econòmic, polític, esportiu, cultural, lingüístic, educatiu, simbòlic, judicial i internacional; i provocaran un augment de la tensió institucional, entre governs, parlaments i administracions (inclosos els ajuntaments) i també a l'interior de la societat civil. La conclusió que amb Espanya no hi ha res a fer ens porta directes cap a una etapa de confrontació o de guerra freda entre Catalunya i Espanya d'enorme desgast que posarà a prova el veritable grau de convicció i determinació del projecte català i de la ciutadania, perquè l'alternativa que ens han deixat només és la submissió passiva i conformada. No parlem tan sols d'un efecte Jimmy Jump anecdòtic i ocasio-

GUILLEM CIFRE

nal, practicat des d'un model festiu de boicot soft, sinó de la multiplicació de fronts reivindicatius amb graus diversos d'intensitat.

"Tot un col·lectiu de gent que en alguns aspectes és el més preparat que mai ha tingut Catalunya està connectant amb els nous vectors de fons"

EL JUNY DEL 2006 VAM PUBLICAR un article sota el títol *En què mutarà el desconcert?* Llavors dèiem que el trànsit de la irritació al desconcert de la ciutadania hauria de ser contemplat amb preocupació, perquè sabem que el desconcert mai és un punt d'arribada, sinó l'avantsala d'una mutació. Aquesta mutació s'acaba de produir justament ara a Catalunya no com a conseqüència dels efectes del tripartit, o de la crisi econòmica, o de la fatiga de taticisme derivada de l'enfrontament polític, sinó com a resposta directa i massiva a la sentència del Tribunal Constitucional. La indubtable deriva sobiranista és tan

sols l'etiqueta ideològica o la denominació d'origen amb què podem definir aquest canvi de pas que, de manera sobtada i irreversible, acaben de fer una part rellevant dels catalans. Però el que és rellevant no és l'etiqueta, sinó el canvi de registre i de perspectiva en la manera de viure i entendre la relació amb Espanya. El soroll de la victòria de *la roja* en el mundial l'endemà de la manifestació de Barcelona va permetre a alguns emmascarar aquest canvi de pas. Però que ningú no s'equivoqui: si alguna cosa sabem fer els catalans és llegir (i complir) les lletres dels contractes. El contracte polític amb Catalunya ha estat trencat i és justament aquest fet el que marcarà el canvi d'etapa històrica pel que fa a les actituds dels catalans.

AQUEST FET S'ESDEVÉ, CURIOSAMENT, en un moment de canvi generacional d'enorme interès. Fins al 2008, l'any del canvi de cicle econòmic, hi havia a Catalunya una generació jove identificada amb la cultura del benestar, que tot ho havia rebut gratis i que —malgrat la seva bona preparació i capacitats— podia seguir al ralenti del *carpe diem* aprofitant-se dels rèdits i beneficis (econòmics i polítics) de les generacions dels seus pares. Era la generació dels drets adquirits: acomodada, normalitzada, consumista, passiva, no compromesa i sense cap trinxera per la qual lluitar. S'ho havia trobat tot fet: democràcia, autogovern, estat de benestar, normalització lingüística, europeisme, noves tecnologies... Raó per la qual hi havia preguntes a les quals no trobaven cap sentit: rebel·lar-nos contra què? Quina trinxera, quina bandera hem de defensar? Protagonistes de què? Responsabilitzar-nos de què?

DESPRÉS DEL 2008, AMB LA CRISI econòmica i amb la bufetada constitucional, alguns d'ells se senten ara sobtadament com a "súbdits espoliats d'un estat fallit". En aquella grandiosa pel·lícula de Nicholas Ray *Rebel sense causa* se'ns presentava una joventut benestant insegura, confusa i desorientada que rebutjava assumir la maduresa en un món sense punts de referència. A alguns catalans la maduresa els acaba d'arribar sense avisar. No és una mala notícia. Ans al contrari. Tot un col·lectiu de gent que en alguns aspectes és el més preparat que mai ha tingut Catalunya està connectant amb els nous vectors de fons. Prendrà aquesta connexió la forma d'una causa noble per la qual lluitar? Que es preparin!